

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Gäller från 2018-09-21 – 2019-09-21

Björbo Skola och Fritidshem

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

skolans vision samt delaktighet:	3
utvärdering och analys av föregående års plan:.....	4
Prioriterade mål:	4
Främjande insatser:	5
kartläggning:	5
förebyggande åtgärder:	6
Upptäcka och anmäla:	7
utreda och dokumentera:	7
rutiner och åtgärder vid misstänkta kränkningar:	7
Till dig som förälder:	8
begrepp:	9
diskrimineringsgrunderna:.....	10

SKOLANS VISION SAMT DELAKTIGHET:

Här beskriver du skolans/förskolans vision med arbetet kring diskriminering och trakasserier. Vad vill ni uppnå? Beskriv hur planen tillkommit samt hur den har förankrats i de olika grupperna. (personal, elev/barn, föräldrar, ledning)

Vision:

Vision för Björbo skola och fritidshem: Här ska alla barn känna sig trygga och ingen elev ska bli diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling. Alla ska följa den "gyllene regeln": Det du vill att andra ska göra mot dig, ska du göra mot dem.

I samarbete med vårdnadshavare och elever arbetar personalen aktivt mot all form av kränkande behandling. Planen har tagits fram av personalen tillsammans med eleverna under de första skolveckorna ht18. Planen läggs ut på hemsidan och Schoolsoft för remiss och allmänt beskådade. En vecka efter publicering fattar rektor beslut om dess giltighet. Denna plan omfattar Björbo skola samt fritidshemmet.

Ansvariga för planen:

Ansvariga för planen är alla pedagoger som arbetar på Björbo skola, fritidshem samt rektor.

Elevers delaktighet:

I början av läsåret hade vi extra fokus på värdegrundsfrågor. Vi diskuterade med eleverna och de fick föra fram sina åsikter. Eleverna och pedagogerna pratade igenom skolans gemensamma regler. Efter elevernas medverkan ändrades reglerna från föregående år. Dessa remitterades till rektor som fastslog dessa för skolan (se bilaga). I samarbete med eleverna upprättade vi en ny plan mot diskriminering och kränkande behandling och pratade med dem om hur viktigt det är att vi alla hjälps åt så att alla kan ha det bra på skolan/fritidshemmet. Vi pratade också med barnen om hur vi gör när något inte fungerar.

Vårdnadshavares delaktighet:

Planen presenteras och diskuteras igenom vid föräldramöte under höstterminen. Den läggs sedan ut på schoolsoft. Under två veckors tid har föräldrarna möjlighet att lämna synpunkter på planen.

Personalens delaktighet:

Personalen arbetar med detta intensivt under början av höstterminen. Det är personalen som tar fram planen och arbetar med den under läsåret.

UTVÄRDERING OCH ANALYS AV FÖREGÅENDE ÅRS PLAN:

På vilket sätt har ni arbetat med, och hur väl är målen i föregående plan uppnådda? Beskriv först objektivet i en utvärdering för att sedan problematisera era resultat och analysera varför det blev som det blev och vilka slutsatser ni drar utifrån detta. Sätt de nya målen utifrån era analyser.

Vi har under läsåret 2017/2018 kontinuerligt arbetat med värdegrunden på skolan och fritids, bl.a. har vi samtal med eleverna om hur vi ska vara bra kompisar. Vi har under läsåret arbetat med Utbildningsradions serie "Ugglan och kompisproblemet" och "Vara vänner". Vi har sett på avsnitt och diskuterat kring olika dilemman. Vi upplever att barnen är väl medvetna om hur man ska bete sig mot varandra när vi pratar om det men att vi ändå återkommande måste påminna dem om det och föra diskussioner kring värdegrunden. I början av läsåret hade vi extra fokus på värdegrundsfrågor. Vi diskuterade med eleverna och de fick föra fram sina åsikter. I samarbete med eleverna upprättade vi en ny plan mot diskriminering och kränkande behandling och pratade med dem om hur viktigt det är att vi alla hjälps åt så att alla kan ha det bra på skolan. Vi pratade också med barnen om hur vi gör när något inte fungerar. Vi använder oss av incidentrapporter vid händelse. För barnens trygghet är alltid minst 1 personal med barnen ute på rast, under vårterminen införde vi en rutin där vi alltid är två rastvakter ute för att höja tryggheten för alla elever då det behovet hade uppkommit. Vi har inte haft uttalade klassråd under året men däremot har vi ofta diskussioner i klasserna utifrån uppkomna situationer. Vi upplever att eleverna snabbt söker upp någon pedagog vid problem. Det tilltänkta förbättringsområdet för läsåret 17/18 med gemensamma diskussioner i arbetslaget kring värdegrundsfrämjande förhållningssätt bör vi utveckla och jobba vidare med. Ett förbättringsområde för Fritidshemmet var, om och när kränkningar och trakasserier sker så måste det genast dokumenteras och rapporteras till rektor för vidare hantering av ärendet. Detta har vi upprättat rutiner för och det fungerar på ett bra sätt.

PRIORITERADE MÅL:

Utforma egna prioriterade mål utifrån utvärderingen och analysen av föregående års plan.

- Ingen ska känna sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt på skolan eller på fritidshemmet. Om det ändå inträffar ska alla veta hur ärendet hanteras. Verksamhetens regler ska vara tydliga och väl förankrade hos både personal, föräldrar och elever.
- Samtlig pedagogisk personal på skolan och på fritidshemmet ska vara trygga och tydliga ledare som arbetar utifrån skolans värdegrund.

FRÄMJANDE INSATSER:

Här berättar du i en handlingsplan eller årshjul hur verksamheterna konkret, tänker jobba med de prioriterade målen samt värdegrundsuppdraget i kap.1 samt arbetet med normer och värden kap.2:1 i skolans och förskolans läroplaner.

Insats	Tidpunkt	Ansvar
Ta fram regler tillsammans med elever. Samtala med barnen om hur de vill att det ska fungera på skolan och fritids.	Terminens två första skolveckor. Verksamhetens regler diskuteras kontinuerligt under hela läsåret.	Alla skolans pedagoger
Arbetet med likabehandlingsplan pågår ständigt men mer intensivt i början av varje termin.	Uppföljning av de mål som satts sker under läsåret.	Rektor och personal på skolan och fritidshemmet.
Elevenkäter om hur eleverna upplever skolan och fritids.	I anslutning till varje utvecklingssamtal samt i slutet av vårterminen	Mentor och pedagogerna på fritidshemmet.
Utvecklingssamtal	2 ggr/läsår	Mentor.
Tillsammans tittar vi på och diskuterar UR serie "Vara vänner".	Löpande under läsåret	Pedagoger på fritids
Det finns alltid två rastvärdar ute med eleverna då de har rast	Under läsåret	Personalen på skolan

KARTLÄGGNING:

Beskriv hur verksamheten har kartlagt och analyserat sin organisation och sitt arbetssätt för att försäkra sig om att det inte finns något som leder till eller riskerar att leda till diskriminering eller kränkningar.

Vid utvecklingssamtalen som genomförts under höst och vårterminen har eleverna fyllt i enkäter på schoolsoft innan samtalen där de bl.a. fått svara på frågor om trivsel och trygghet. Vid en sammanställning av resultatet ser vi att de flesta elever trivs mycket bra på skolan och känner sig trygga.

I vårt arbete mot målet att ingen ska diskriminera, trakassera eller kränka någon annan når vi i det stora hela ett bra resultat. Dock har vi barn i behov av stöd som det kan hända incidenter runt och som vi arbetar aktivt med för att stötta och vägleda.

Det arbete som genomförts för att förebygga kränkningar och trakasserier har för övrigt varit framgångsrikt. Därmed fortsätter vi att arbeta efter de rutiner som nu är en del av skolans arbete.

Under vårterminen 18 gjorde vi en enkätundersökning bland eleverna på fritids. Dessa kompletterades också med samtal runt trivsel. Vid analysen av enkätsvaren och reflektionen kring samtalen framkom att eleverna på fritids trivs och känner sig trygga. Detta bekräftar även den uppfattning pedagogerna har av verksamheten.

På fritids genomförs fritidsråd en gång per månad, där eleverna har möjlighet att framföra hur de känner och tycker om fritidshemmets miljö. Det bidrar till en kontinuerlig kännedom om gruppens trivsel och behov. Fritidspersonalen upplever att arbetet med fortlöpande diskussioner och hur vi är mot varandra har gett ett gott resultat och ett lugn i barngruppen.

FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER:

Åtgärder utifrån kartläggningen.

Insats	Tidpunkt	Ansvar
Vi alltid är två rastvakter med eleverna på rast.	Varje rast enligt schema.	Alla skolans pedagoger.
Ta fram regler tillsammans med elever. Samtala med barnen om hur de vill att det ska fungera på skolan och fritids.	Terminens två första skolveckor.	Alla skolans pedagoger
Elevenkäter om hur eleverna upplever skolan.	I anslutning till varje utvecklingsamtal samt i slutet av vårterminen.	Mentor.
Arbetet med likabehandlingsplan.	Pågår ständigt. Men mer intensivt i början av varje termin. Uppföljning av de mål som satts en gång i månaden.	Rektor och personal fritids/skola
Fortsatt arbete med samtal och reflektion kring olika dilemman från ur serie "Ugglan och kompisproblemet" och "vara vänner"	Löpande under året	Pedagoger på fritids/skolan

UPPTÄCKA OCH ANMÄLA:

Enl. 6 kap. 10§ är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Beskriv era rutiner för hur detta går till. Vem gör vad? ansvarsfördelning? Hur informeras vårdnadshavare, övrig personal och ledning? Hur dokumenteras detta?

Den som upptäcker att någon blivit kränkt eller trakasserad ingriper omedelbart för att stoppa händelsen. Den personen fyller sedan i en incidentrapport i och de inblandades föräldrarna underrättas. Detta lämnas till ansvarig för fortsatt utredning. Dokumentet med ärendet sätts in i incidentpärmerna. Personal informeras om det inträffade.

UTREDA OCH DOKUMENTERA:

Enl. 2 kap. 7§ diskrimineringslagen och 6 kap. 10§ skollagen är en huvudman som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande eller diskriminerande behandling, skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna.

Beskriv era rutiner för hur ni utreder och dokumenterar. (läs de allmänna råden i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling, 2012, s.31, om vad en utredning bör innehålla för att leda fram till tillräcklig information för att kunna bedöma och utforma åtgärder)

Ansvarig för utredningen träffar alla inblandade för att skaffa sig en så rätt visande bild som möjligt av det inträffade. Utifrån resultatet av utredningen vidtas lämpliga åtgärder i diskussion med eleverna. Föräldrar informeras om samtalen och de åtgärder som vidtagits. Uppföljningssamtal bokas för att säkerställa att trakasserier och kränkningar upphört. Allt dokumenteras och sätts in i incidentpärmerna tillsammans med anmälan.

RUTINER OCH ÅTGÄRDER VID MISSTÄNKTA KRÄNKNINGAR:

- All personal i skolan ska villkorlös, utan dröjsmål, lyfta fall där personal misstänkts ha kränkt ett barn till rektor. Använd anmälningsblankett som finns på schoolsoft.
- Vid misstanke om att barn kränker ett annat barn ska anmälan göras till rektor.
- Rektor ansvarar för att ärendet utreds omgående.
- Rektor gör en anmälan till huvudmannen.
- Ansvarig mentor och/eller trygghetsteam ansvarar för utredningen och åtgärder.

Elev

Om en elev känner sig kränkt av någon vuxen på skolan ska detta tas på extra stort allvar då eleven kan anses stå i beroendeställning till den vuxne. Eleven eller dennes föräldrar ska omedelbart kontakta/berätta för lärare, kurator eller rektor. Om en lärare kränker en elev eller tvärtom, är skolledningen ansvarig för att utreda ärendet.

Vuxen

Vuxen på skolan som misstänker eller märker att en annan vuxen kränker eller diskriminerar en elev ingriper direkt. Rektor informeras alltid om det inträffande. Rektor inleder därefter en utredning kring händelsen.

TILL DIG SOM FÖRÄLDER:

Om du misstänker att ditt barn eller något annat barn utsätts för diskriminering eller kränkande behandling ska du i första hand vända dig till någon i personalen. Det kan vara svårt att ta till sig att ens egna barn kränker andra barn men även i detta fall är det viktigt att prata med personalen. Alla måste ta ett gemensamt ansvar och arbeta för barnens trygghet och samhörighet.

Enl. skollagens 4 kap. 8§ ska huvudmannen ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen. Blankett för detta finns att fylla i på kommunens hemsida under E- tjänster/klagomåls- hantering.

BEGREPP:

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de barn som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Trakasserier eller kränkande behandling kan vara

- Fysiska (slag, knuffar, krokben, nyp, tafsande, sabotage)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn, glåpord, sprida rykten, trakassera, förtal)
- Psykosociala (utfrysning, grimaser, miner, blickar, suckar, alla går när man kommer)
- Texter och bilder (kränkningar eller hot via teckningar, lappar, klotter)
- E-kränkning (kränkningar eller trakasserier via sms, mms, fotografier, sociala former på internet)

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "etniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "neger", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook). Både förskolepersonal och barn kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling. Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling.

- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Förskolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger personalen. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelande. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att barnet eller vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

DISKRIMINERINGSGRUNDERNA:

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala". Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Diskriminerings Ombudsmannen använder sig av Handisams beteckning, funktionsnedsättning – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.